

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Емилия Варадинова, Институт по биоразнообразие и екосистемни
изследвания, Българска академия на науките,
член на научно жури назначено със заповед № 31/11.04.2025
на Директора на ИБЕИ, БАН.

Относно: Процедура за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, Научна специалност: Хидробиология.

Тема на дисертационния труд: *„Потенциал на зоопланктона като биоиндикатор на екологично състояние на моделни стоящи водоеми”*

Автор: Моника Атанасова Събева, редовен докторант към изследователска група „Биоразнообразие, съобщества и процеси в сладководните екосистеми“, секция „Биоразнообразие и функциониране на сладководни екосистеми“, отдел „Водни екосистеми“ на ИБЕИ, БАН.

Научен ръководител: Доц. д-р Весела Евтимова

Научен консултант: Доц. д-р Лъчезар Пехливанов

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е посветен на проучване на състава, структурата и биоиндикативния потенциал на зоопланктонните съобщества, с цел характеризиране на екологичния статус и трофичното състояние на различни типове стоящи водни тела.

Дисертационният труд съдържа всички необходими за такъв тип разработка раздели, в т. ч. Въведение, Литературен обзор, Цел, задачи и работна хипотеза, Материал и методи, Резултати и обсъждане, Изводи, Приноси и Използвана литература. Дисертацията е богато илюстрирана с подходящи фигури и таблици. Цитирани са общо 136 заглавия, от които 24 на кирилица и 112 на латиница, като близо 1/5 от тях са

публикувани след 2015 г. В отделен списък са представени стандартните и нормативните документи, които са използвани в дисертацията.

Целта на дисертацията и задачите са ясно формулирани. Направен е обстоен преглед на тематичната литература. В раздел Материал и методи са описани дизайна на изследването, моделните обекти, методите за събиране на проби, теренни измервания и лабораторна обработка, индексите за оценка, както и подходите за статистически анализ на данните. В раздел Резултати и обсъждане е представена таксономичната структура на зоопланктонните съобщества. Описани са индикаторните таксони, които характеризират трофичното състояние и екологичния потенциал на изследваните стоящи водни тела. Резултатите са допълнени от представените в раздела четири научни публикации, които анализират различни аспекти на поставените задачи. Обобщени са 13 изводи, които съответстват на топиците на изследването. Систематизирани са осем научни и приложни приноси, от тях четири са с оригинален характер и три с потвърдителен характер.

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд и представя основните резултати и приноси.

Публикации по темата на дисертацията

По темата на дисертацията са приложени общо четири публикации, които са публикувани в научните списания *Acta Zoologica Bulgarica* (Q3) , *Ecologia Balkanica* (Q4), *Journal of BioScience and Biotechnology* и *Annuaire de L'Universite De Sofia "Kliment Ohridski"*. Следва да се подчертае, че Моника Събева е първи автор във всички представени публикации.

Лични впечатления от докторанта

Познавам Моника Събева и имам преки впечатления от съвместната ни работа по проект LTER-BG. Моника притежава необходимите знания и практическа подготовка, благодарение на които изпълнява професионално поставените ѝ научни задачи. Тя се отличава с ценни личностни качества като отговорност, скромност и уважително отношение към колегите си.

Въпроси, критични бележки и препоръки

Имам няколко бележки по дисертацията. Смятам, че подраздел 2.2.4 няма място в раздел 2.2 и следва да отпадне. Работната хипотеза е представена твърде кратко, добре би било да се доразвие. Освен това, аз бих определила третия принос по-скоро като извод.

Препоръчвам на Моника Събева да продължи и задълбочи изследванията си върху индикативния потенциал на зоопланктона и върху други представителни типове стоящи водни тела, в т.ч. в неповлияни и повлияни от различен тип антропогенно въздействие.

Заключение

Представеният дисертационен труд е завършено научно изследване с подчертан научно-приложен характер, посветен на оценка на индикативния потенциал на зоопланктонните съобщества. Моника Събева демонстрира свободно владение на специализираната терминология, притежава отлична теоретична подготовка и практически умения, безспорен принос за което има и експертната подкрепа на нейния научен ръководител доц. д-р Весела Евтимова.

Предвид гореизложеното, **давам моята положителна оценка на дисертационния труд и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор” на Моника Събева** в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Хидробиология“.

София, 30 юни 2025 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Емилия Варадинова)